

Záróvizsga témakörök

tanulmányaikat 2017 szeptemberében, illetve 2017 szeptember után megkezdő Andragógia MA szakos hallgatók részére

A záróvizsga annak felmérésére és értékelésére irányul, hogy **a hallgató elérte a kitűzött tanulási eredményeket, képes a megtanult ismereteket és elsajátított kompetenciákat a gyakorlatban hatékonyan alkalmazni, képes a felnőttképzési tevékenységrendszer szakszerű működtetésére.**

A záróvizsga feladatok nem egyetlen tantárgyhoz kötődnek, több tantárgy ismeretanyagának együttes alkalmazására épülnek. Elvárás, hogy a hallgató komplex módon, ugyanakkor egyéni megközelítésben, a saját munkájához, tapasztalatához kapcsolódóan (is) adjon számot tudásáról, tudásalkalmazási képességéről.

Az Andragógia MA záróvizsga két részből áll:

1. Diplomadolgozat szóbeli védeése előre elkészített ppt vagy prezi formátumú bemutatóval 10 perces időtartamban (témafelvetés, dolgozat felépítése, kutatási módszerek, legfontosabb eredmények, következtetések, javaslatok – a dolgozat témájától függően, válaszok a korábban kézhez kapott opponensi kérdésekre).

2. Szóbeli felelet komplex záróvizsga tételsor/feladatsor alapján

A záróvizsga feladatsor – 3 témakörbe csoportosítva – 20 tételt tartalmaz. **A 20 tételből 5 tételt kell kiválasztania a hallgatónak. Mind a három témakörből kell választani tételeket.** A kiválasztott 5 tételről a témavezetőt tájékoztatni kell legkésőbb a diplomadolgozat leadásának határidejéig, illetve a választott tételek számát a hallgatónak fel kell vezetnie a diplomadolgozati konzultációs lapra.

Az „A” tételek az elméleti ismeretek szintetizálására épülnek. Az elméleti tételek kifejtésének az egyes témakörökből elsajátított elméleti és gyakorlati ismeretekre és hallgatói önreflexióra kell épülnie. A tanult fogalmak, szakkifejezések, elméletek, modellek stb. ismertetésén és alkalmazásán túl a hallgatónak azt is be kell mutatnia, hogy az adott témakörökből tanultakat hogyan tudja alkalmazni a munkájában, szakmai tevékenységei során (munkájához, közéleti aktivitásához, kötelező szakmai gyakorlatához, kutatómunkájához stb. kapcsolódóan). Az elméleti jellegű témakörök esetében az önreflexió irányulhat a hallgató attitűdjében vagy autonómiájában bekövetkezett változásokra is.

A „B” tételek az Andragógia MA szakon tanult ismeretanyag komplex gyakorlati alkalmazási képességének vizsgálatára irányul. A „B” tétel esetében – a záróvizsgát megelőzően – egy komplex feladatot (pl. programtervet, projekttervet, képzési programot, minőségbiztosítási dokumentumot stb.) kell kidolgoznia a hallgatónak a tételben megadott szempontok és kritériumok alapján. A kihúzott tételhez kapcsolódó, előzetesen kidolgozott feladatot a záróvizsgán a bizottság rendelkezésére kell bocsátani, illetve szóban szakszerűen be kell mutatni és szakmailag indokolni kell.

A komplex szóbeli felelet időtartama kb. 15-20 perc, felkészülési idő 30 perc.

Feladatsor:

Témakör: Felnőttképzési menedzsment, projektmenedzsment, minőségbiztosítás, kutatómódszertan

1.A.) Jellemezze a mai magyar munkaerő-piacot! (A feladat nem a munkaerőpiacra vonatkozó elméleti ismeretek felmondása, hanem aktuális statisztikai adatok és információk alapján az aktivitás, a kereslet, kínálat, a területi különbségek, jövedelemszint stb., valamint a fontosabb tendenciák bemutatása.)

1.B.) Dolgozzon ki egy felnőttképzést folytató intézmény tevékenységének önértékelésére vonatkozó eljárást tartalmazó minőségirányítási dokumentumot! A hatályos felnőttképzési jogi szabályozás alapján határozza meg az önértékelés célját, gyakoriságát, területeit, módszereit!

2.A.) A humántőke elmélet alapján mutassa be, miért tekinthető a tanulás-képzés beruházásnak az egyének, a munkáltatók és az állam szempontjából! Aktuális statisztikai adatok alapján mutassa be a különböző iskolai végzettséggel rendelkezők jövedelemszintjét, aktivitási és munkanélküliségi rátáját! Konkrét példák alapján térjen ki a felnőttkori tanulás egyéni, gazdasági és társadalmi hasznára!

2.B.) Ön egy felnőttképzéssel (is) foglalkozó intézményben dolgozik. Újonnan indult képzésük első csoportja kerül beiskolázásra. A képzésükben résztvevők elégedettségét szeretnék mérni, valamint a képzés során szerzett tapasztalatokat, tanulságokat összegyűjteni azzal a céllal, hogy megalapozottan tudjanak dönteni újabb tanfolyam(ok) indításáról és ahhoz szükséges változtatásokról. Tervezze meg a kutatás folyamatát, lépéseit úgy, hogy különös hangsúlyt helyez az alkalmazható módszerek bemutatására, az időzítés kérdésére és a felmerülő jogi, etikai valamint praktikus követelményekre!

3.A.) Saját példáján keresztül mutassa be a motiváció jelentőségét a munkavégzésben/tanulásban. (Munkatapasztalattal rendelkező hallgatók a munkavégzés, mások a tanulás során tapasztalt motiváló és demotiváló tényezőket vegyék számba, és vessék össze a tanult motivációs elméletekkel. Vezetői pozícióban dolgozó hallgatók a vezetői tapasztalataikról is beszámolhatnak a tanult motivációs elméletekből kiindulva.)

3.B.) A feladat egy oktatási projektterv kidolgozása (célok, érintettek meghatározása, ütemterv, erőforrás-terv, költségterv, kockázati terv készítése). A projekttervnek egy konkrét település munkaerő-fejlesztésére kell irányulnia. Tényekkel mutassa be a település munkaerővel kapcsolatos problémáit (pl. munkanélküliség, munkaerő-hiány, alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők nagy száma, hátrányos helyzetű, inaktív társadalmi csoportok) és a projekt szakmai tartalmát ennek megfelelően határozza meg!

4.A.) Válasszon ki egy tetszőleges hivatást/munkakört – olyat, amelynek szakmai tartalmát, feladatait, jellemzőit kellően ismeri –, és számoljon be arról, milyen kompetenciák meglétét vizsgálná az adott hivatás/munkakör esetében a munkaerő-kiválasztás során! Térjen ki arra is, miért a felsorolt kompetenciákat tartja fontosnak, és arra is, milyen módszerrel vizsgálná azok meglétét a potenciális munkavállalóknál!

4.B.) Tervezzen meg egy képzést olyan cigány származású felnőttek részére, akik legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkeznek! A projekt helyzetelemzésében térjen ki arra, hogy feltehetően milyen okok miatt voltak sikertelenek ezek az emberek a korábbi iskolai tanulmányaik során. A projekttervben kiemelten fókuszáljon a toborzásra, illetve a lemorzsolódás megelőzésére!

5.A.) Válasszon ki egy olyan munkahelyi vagy iskolai projektet, amelyikben részt vett, és értékelje a tervezést és a megvalósítást a tanult értékelési szempontok alapján!

5.B.) Ön egy felnőttképzési intézmény vezető állású munkatársa. Mutasson be egy Ön által kidolgozott olyan projekttervet, esélyegyenlőségi stratégiát, melynek célja, hogy a szervezeti kultúrában értékként jelenjen meg a sokszínűség és annak menedzselése! Prezentálja az intézménye lépéseit az inkluzív felnőttképzési intézménnyé válás felé, hogyan vállalhatnak szerepet a mindennapi működése során a diszkriminációmentesség, az egyenlő bánásmód és az egyenlő esélyek, a méltányosság előmozdításában.

6.A.) Válasszon ki egy olyan munkahelyi vagy iskolai projektet, amelyikben részt vett, és mutassa be annak közvetlen és közvetett céljait (problémafa-célfa) és érintettjeit (érintett-térkép)!

6.B.) Készítsen javaslatot felnőttképzési tárgyú kutatási témákra vonatkozóan! Gondolja át, hogy melyek azok a területek a felnőttképzésben, amelyek tudományos kutatása indokolt lenne és a kutatási eredmények támogathatnák a felnőttképzési praxist és annak eredményességét. Legalább 5 kutatási témát vázoljon fel és mindegyik témát indokolja szakmailag, fogalmazza meg a téma relevanciáját és tényekkel támassza alá téma kutatásának indokoltságát!

7.A.) Fejtse ki az alap- az alkalmazott- és az akciókutatás lényegét, a köztük lévő különbséget és hozzon konkrét vagy hipotetikus példát azokra az andragógiai kutatások területéről. Milyen jogszabályi és etikai kötelezettségeknek, előírásoknak kell megfelelni egy felnőttképzési célú kutatás (illetve azzal kapcsolatos adatkezelés) esetén?

7.B.) Tervezzen meg egy olyan esélyegyenlőségi programot, mely célja egy hátrányos helyzetű csoport társadalmi integrációjának erősítése. A projektterv helyzetelemzéséből ki kell annak derülni, hogy a program egy valós település valós problémáira reagál. A program bemutatásakor érdemes hasonló helyzetek kezelésére kifejlesztett jó gyakorlatokat bemutatni, de ezek adaptálásának sajátosságairól, illetve az esetleges innovációkról is számot kell adni.

8.A.) Felnőttképzési kutatások esetén mikor – a kutatás(tervezés) mely fázisában – célszerű elkezdeni a tájékozódást? Milyen forrásokból lehet/érdemes előzetesen tájékozódni? Sorolja fel a tájékozódási források főbb típusait, röviden részletezze őket kiemelve azt, hogy milyen konkrét helyzetekben (témák, célok esetén) melyeket alkalmazná. Amennyiben tervezett vagy végzett már kutatást, mutassa be mindezt annak példáján!

8.B.) Válasszon egy felnőttképzési folyamatot a felnőttképzési minőségbiztosítási keretrendszerrel szóló 58/2013. NGM rendelet alapján! Dolgozza ki az adott folyamatra vonatkozó eljárást és az eljáráshoz határozzon meg legalább 3 indikátort, amelyek megfelelnek az indikátorokkal kapcsolatos elvárásoknak! Mutassa be a folyamatszabályozást!

Témakör: Felnőttképzés szabályozás, speciális célcsoportok

9.A.) Ismertesse a felnőttképzésről szóló 2013. évi LXXVII. törvény legfontosabb tartalmi elemeit, különös tekintettel az alábbiakra: törvény hatálya, felnőttképzési tevékenység folytatásának engedélyeztetése, képzési program, felnőttképzési szerződés, adatszolgáltatási kötelezettségek.

9.B.) Tervezzen meg és készítse elő kifejezetten fogyatékossgal élő felnőttek számára szóló képzéseket! Ismertesse, hogy milyen célcsoport-specifikus szempontokat, feltételrendszert kell figyelembe vennie az oktatásszervezés során, milyen stakeholderekkel kalkulálhat, valamint rendelkezésére állnak-e olyan hazai vagy EU-s források (pl.: EFOP, VEKOP), melyek többletbevételt generálhatnak az intézmény számára és esetlegesen biztosíthatják a felmerülő akadályok megszüntetésének lehetőségét, támogathatják a minél magasabb színvonalú megvalósítást és adott esetben az érintett résztvevő kedvezményes bekapcsolódását is lehetővé teszik.

10.A.) Több konkrét példán keresztül elemezze a felnőttképzési törvény hatálya alá tartozó szakmai képzések rendszerét, azok tartalmi jellemzőit, szakmai dokumentumait!

10.B.) Tervezzen meg pedagógusok számára egy olyan „érzékenyítő” képzést, mely kisebbségi csoportok tagjaival – cigány, migráns, sajátos nevelési igényű tanulók szüleivel – történő együttműködésre készíti fel őket. A problémakör elemzése során térjen ki arra, hogyan érvel a gyerekek integrált oktatása mellett. Jellemezze a témakörhöz kapcsolódó tévhiteket, illetve mutassa be, milyen interkulturális konfliktusokra, kommunikációs nehézségekre kell felkészíteni a pedagógusokat!

11.A.) Romológiai alapismereteit összegezve mutassa be a magyarországi cigányság történelmét, nyelvi és kulturális differenciáltságát, területi elhelyezkedését, megélhetési stratégiáit, közéleti szerveződéseit, s határozza meg létszámukat (definíciós problematika)! A magyarországi cigányság általános bemutatásával párhuzamosan jellemezze egy tetszőlegesen kiválasztott település cigány közösségét is.

11.B.) A hatályos jogszabályi, illetve a szakmai és koherencia követelmények figyelembe vételével dolgozzon ki egy „A” vagy „B” körös képzési programot! Mutassa be a képzési program fejlesztésének folyamatát, a felhasznált jogszabályokat és dokumentumokat, részletezze a képzési program tartalmi elemeit!

12.A.) Jellemezze a szegénységben élők iskolai életútjának sajátosságait, iskolai előmenetelükre ható rendszerszintű hátrányokat, a sikertelenségük okait. Kiemelten mutassa be a hátrányos helyzetű tanulókat sújtó oktatási szegregáció problémakörét! Mutasson be a problémák megoldását célzó hátránykompenzáló és deszegregációs programokat. Mind a problémakört, mind a kezelésükre hivatott programokat konkrét példákkal illusztrálja!

12.B.) Egy szabadon választott felnőttképzési tanfolyamhoz dolgozza ki és állítsa össze a kötelezően vezetendő dokumentumokat a felnőttképzés jogi szabályozásának figyelembevételével! Mutassa be a dokumentumok tartalmi követelményeit!

13.A.) Értelmezze a hátrányos helyzet fogalmát szocioökonómiai és szociokulturális megközelítésben egyaránt. Ismertesse az egyenlő bánásmód követelményének hazai jogi szabályozásának alapjait, a hátrányos megkülönböztetés, a védett tulajdonságok, a pozitív diszkrimináció, valamint az előnyben részesítés fogalmi kereteit.

13.B.) Készítsen egy praktikus segédletet a felnőttképzést folytató intézmény kollégái számára, amelyben a hatályos felnőttképzési jogi szabályozás alapján összefoglalja egy OKJ-s képzés hatósági engedélyeztetésével és indításával kapcsolatos szakmai feladatokat és határidőket!

14.A.) Definiálja a fogyatékos fogalmát a destruktív és pozitív attitűdök, felfogások mentén és az orvosi/medikális, a szociális, valamint emberi jogi modell megközelítésében. Ismertesse, hogy a hazai felnőttképzés rendszere 2001-től kezdődően, hogyan szabályozza és közelíti meg a fogyatékossgal élő felnőttek egyenlő esélyű hozzáféréseinek kérdéseit a felnőttképzés területén (2001. évi CI. tv., 24/2004. (VI. 22.) FMM rendelet, 2013. évi LXXVII. tv., 393/2013. (XI.12.) Korm. rendelet). Ismertesse az oktatási-képzési célú tevékenységrendszer jelentőségét a foglalkozási rehabilitáció szempontjából, a fogyatékossgal élő személyek és a megváltozott munkaképességű emberek munkaerő-piaci (re)integrációjának támogatásában betöltött szerepét.

14.B.) Készítsen el és mutasson be egy esetleírást, melyben andragógiai szakmai céljai támogatásához a mentálhigiénés megközelítést alkalmazza.

Témakör: Tanulási – tanítási stratégiák

15.A.) Ismertesse a felnőtt tanítási-tanulási folyamat jellemzőit, didaktikai és metodikai specifikumait - a felnőttkori tanulás jellemzői, a felnőtt tanítási tanulási folyamat sajátosságai és specifikus szempontjai a tanulástámogatás megtervezéséhez, a pedagógiai és andragógiai megközelítés különbözőségei, a felnőttoktató szerep kompetenciái, egy felnőttoktatói szerep kiválasztása és az ebben szerzett gyakorlati tapasztalatok bemutatása, további egyéni andragógiai kompetencia-fejlesztési célok meghatározása.

15.B.) Mutasson be egy olyan óratervet (amennyiben pedagógus, akkor a tantárgyához kapcsolódóan, amennyiben nincs pedagógusi végzettsége, akkor az andragógiai tanulmányaihoz kapcsolódó témakörben), amely a konstruktivista pedagógiára épül, felépítésében is alkalmazza az elméletet és beépíti a kooperatív módszereket.

16.A.) Értelmezze a felnőtt tanítási-tanulási folyamat mentálhigiénés megközelítését - mi a mentálhigiéné, mi az andragógus mentálhigiénés szerepe, egy konkrét eset bemutatásával ismertesse a mentálhigiénés megközelítés gyakorlati alkalmazását az andragógus szakmai szerepéből.

16.B.) Készítse el és mutassa be egy andragógiai pályatanácsadás tervét - képzési/fejlesztési célok, innovatív módszerek, eszközök (ha vannak andragógus szerepben saját-élményű tapasztalatai ezek tükrében).

17.A.) Értelmezze az élethosszig tartó tanulás folyamatában az andragógus és az andragógia szerepét a pályorientációban, pályatanácsadásban, karriertervezésben - a pályatanácsadás eszközei és működésük a gyakorlatban, mutassa be hogyan alkalmazza a pályatanácsadás eszközeit, módszereit egy konkrét andragógiai esetben.

17.B.) Készítsen portfóliót, amelyben a 160 órás kötelező szakmai gyakorlata alapján bemutatja és dokumentálja az andragógus szakemberré válás folyamatát, állomásait, kitér az egyéni fejlődés, az előrehaladás, a kompetenciák, a tanulási-tanítási folyamat fejlődési állomásainak bemutatására.

18.A.) Hasonlítsa össze a tanulással, tanítással kapcsolatos paradigmákat abban a tekintetben, hogy melyik paradigmának mi az ismeretelméleti alapja, milyen a pedagógiai eljárásoknak a logikája, melyek a pedagógiai eljárásokat meghatározó alapelvek, illetve a különböző paradigmák hogyan értelmezik a tanulási folyamatot.

18.B.) Mutasson be egy pedagógusok/andragógusok szakmai és/vagy személyes kompetenciáit fejlesztő képzési programot, melyben szerepet kap a mentálhigiéné fejlesztése - értelmezze a mentálhigiénés megközelítés jellemzőit, céljait, módszereit (ha vannak andragógus szerepben saját-élményű tapasztalatai ezek tükrében).

19.A.) Értelmezze a tanulási folyamatot, mint konstrukciót, és az értelmezésében használja az alapfogalmakat (innátizmus, konstruálás elve, deduktivitás elve, szubjektivizmus elve, aktivitás elve, differenciálás elve).

19.B.) Mutassa be egy önállóan, felnőtt célcsoport számára kidolgozott képzési terve innovatív didaktikai és metodikai tervét - célcsoport jellemzői, képzési/fejlesztési célok, módszerek, eszközök, forgatókönyv (ha vannak andragógus szerepben saját-élményű tapasztalatai ezek tükrében).

20.A.) Értelmezze a fogalmi váltást, mint belső folyamatot, illetve azokat a pedagógiai eljárásokat, amelyek lehetővé teszik annak bekövetkezését. Térjen ki az előzetes tudás fogalmára és szerepére a konstruktivista tanuláseméletekben.

20.B.) Dolgozzon ki egy szabadon választott modulhoz/képzési tartalomhoz egy előzetes tudás/kompetencia felmérésére és értékelésére alkalmas mérőeszközt és értékelési útmutatót! Mutassa be a fejlesztés folyamatát, ismertesse a mérőeszköz sajátosságait, az alkalmazott feladattípusokat, a jóságmutatóknak való megfelelést!

T. Molnár Gizella
intézetvezető, főiskolai tanár

Farkas Éva
szakfelelős, egyetemi docens